

EBBEHOUT 31, 1507 EA ZAANDAM

Gemeente Zaanstad
T.a.v. de heer J. Hamming
Postbus 2000
1500 GA Zaandam

Bezoekadres
Ebbehout 31
1507 EA Zaandam

www.odnzk.nl

Betreft: Aanbieden Uitvoeringsovereenkomst 2026 Addendum

Geacht heer Hamming,

Hierbij bied ik u en de gemeente Zaanstad het addendum op de Uitvoeringsovereenkomst (UVO) 2023-2026 met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) aan. Dit addendum geeft uw college inzicht in de afspraken voor het komende jaar.

Het addendum 2026 wordt vastgesteld op € 4.697.373,-.

De wijzigingen in de UVO 2026 ten opzichte van 2025 zijn reeds in een eerder stadium met u besproken. Toch is het goed in het kort aan te geven in welke context we deze UVO met elkaar aan gaan.

De OD NZKG staat voor een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving in het Noordzeekanaalgebied. Dit doen wij door vergunningen te verlenen, toezicht te houden en de regels te handhaven. En door heldere adviezen aan onze opdrachtgevers. Zo werken we aan de grote uitdagingen van deze tijd, zoals het klimaat, milieugerelateerde gezondheid en de transformaties van gebieden, maar ook aan veiligheid en zorg voor water en bodem. Een mooie missie in een dynamisch gebied dat steeds drukker wordt: meer industrie, meer mobiliteit en een forse woningbouwopgave en waar veel verschillende en soms tegenstrijdige belangen spelen. Al deze ontwikkelingen hebben een impact op de leefomgeving, bewoners, werkgevers, werknemers en recreanten. Van onze dienst vraagt dit om nauwe samenwerking met andere overheden, zoals andere OD-en, de veiligheidsregio's, GGD-en, arbeidsinspectie en het Openbaar Ministerie.

Wij zullen u zoals gebruikelijk adviseren als het gaat over knelpunten in wet- en regelgeving en beleid. Deze werkwijze wordt vanaf 2026 een structureel onderdeel van de beleidscyclus, in nauwe aansluiting op de

Contactpersoon
[REDACTED]

E-mailadres
[REDACTED]

Doorkiesnummer
[REDACTED]

Datum
4 december 2025

P&C-cyclus en de UVO-cyclus. U kunt kennis nemen van de in de praktijk geleerde lessen en waar nodig het beleid aanpassen.

Voor de algemeen geldende contractuele afspraken met betrekking tot het beleggen en het uitvoeren van taken, verwijzen wij u naar het Dienstverleningshandvest Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied 2017, de methodiek Uniform Uitvoeringsniveau 2016 c.q. de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027.

Wij ontvangen graag van u een ondertekend exemplaar retour.

Aldus overeengekomen en ondertekend te Zaandam op:	Aldus overeengekomen en ondertekend te Zaandam op :
De voorzitter van de OD NZKG, Namens deze,	Gemeente Zaanstad, Namens het college van burgemeester en wethouders,
De algemeen directeur van de OD NZKG,	De burgemeester,
Loes de Maat	Jan Hamming

**Addendum 2026 op de
Uitvoeringsovereenkomst
2023-2026 van de
Gemeente Zaanstad
en de OD NZKG**

3/12/2025

[Redacted]

Ebbehout 31
1507 EA Zaandam

[Redacted]
[Redacted]

www.odnzkg.nl

Inhoud

Inleiding	3
1 Uitgangspunten voor UVO 2026	5
2 Overkoepelend Beeld	10
3 Begroting Jaarprogramma Milieu	11
4 Begroting Jaarprogramma Bouw	16
5 Begroting Jaarprogramma Bodem	17
6 Begroting Jaarprogramma Randvoorwaardelijk	19

Inleiding

Het Noordzeekanaalgebied staat voor grote veranderingen en complexe maatschappelijke uitdagingen, zoals de energietransitie, de circulaire economie, woningbouw, verdichting en gezondheid. De druk op de leefomgeving neemt toe en de eisen aan de kwaliteit van het werk en de verantwoording van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (verder OD NZKG) worden steeds hoger. Voor 2026 en de volgende jaren zijn er veel ruimtelijke en economische activiteiten in het Noordzeekanaalgebied gepland. Grote woningbouwprojecten, gebiedsvernieuwing en veranderingen in industriële zones vragen om een integrale aanpak. Tegelijkertijd ontstaan er nieuwe uitdagingen op het gebied van luchtkwaliteit, geluid, veiligheid, bodem en water. Ook de energietransitie vereist zorgvuldig en maatwerktoezicht, vooral bij nieuwe energieprojecten. Door de combinatie van verstedelijking, de uitbreiding van infrastructuur en duurzaamheidsopgaven is het belangrijk dat uitvoering en toezicht gebiedsgericht worden georganiseerd.

Met het Addendum 2026 (verder UVO 2026) wordt voortgebouwd op de lijn van de Uitvoeringsovereenkomst (UVO) 2023-2026 en het Addendum 2025. De Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027 vormt het inhoudelijke en bestuurlijke kader voor de inzet van de OD NZKG. Deze strategie geeft richting aan de wettelijke taken én aan de opgaven waarop wordt gefocust, zoals externe veiligheid, klimaat, gezondheid en gebiedstransformatie. Onderliggende focuspunten zijn onder andere Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), ketentoezicht en ondermijning.

De OD NZKG maakt hierin de beweging van taakgericht naar opgavegericht werken. De wettelijke taken op het gebied van milieu, bodem, bouw en de Seveso richtlijn¹ blijven de basis, maar worden nadrukkelijker verbonden met bredere maatschappelijke doelen. De kennis die daarbij is en wordt opgedaan als 'oren en ogen' van de regio, wordt ingezet voor beleidsontwikkeling en het aanpakken van opgaven zoals klimaatverandering, woningbouw en netcongestie. Strategische doelen worden steeds sterker gekoppeld aan het dagelijkse werk. De OD NZKG blijft investeren in professionaliteit, digitalisering en datagedreven werken om risico's sneller te signaleren en gericht op te treden. Zo wordt de maatschappelijke impact vergroot.

De komende jaren worden stapsgewijs de uitvoeringsafspraken verbeterd door deze sterker te verbinden met maatschappelijke opgaven en strategische doelen. Zo wordt de ruimte binnen de huidige structuur benut om strategischer te werken. De OD NZKG werkt daarmee toe naar een regionaal meerjarenprogramma vanaf 2028, waarin beleidsopgaven, uitvoering en financiering integraal met elkaar worden verbonden. Daarbij wordt nadrukkelijk aangesloten bij landelijke ontwikkelingen in het VTH-stelsel, zoals de beweging naar opgavegericht (resultaatgericht) werken en bijbehorende aanpassingen in de financieringssystematiek.

¹ De Europese Seveso richtlijn richt zich op bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn.

Oud-bestuurder Onno Hoes heeft, in opdracht van de provincie Noord-Holland en de besturen van de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten, onderzocht hoe de samenwerking tussen de vier omgevingsdiensten verder kan verbeteren. In zijn rapport concludeert Hoes dat de samenwerking stap voor stap sterker en herkenbaarder moet worden. De omgevingswet is volgens hem de beste basis: pak taken gezamenlijk op waar dit nodig is, maar blijf dichtbij bedrijven en inwoners waar dit kan. Gedeputeerde Staten laten in het eerste kwartaal van 2026 weten welke stappen er worden gezet naar aanleiding van het rapport. Hiervoor vindt samenwerking en afstemming met de bestuurders van de Omgevingsdiensten plaats. Eén van de vier aanbevelingen, die Hoes doet, is verkenning van een fusie tussen de Omgevingsdienst IJmond en de OD NZKG. Omgevingsdienst IJmond heeft aangegeven dat de voorkeur ligt bij deze variant, omdat waarschijnlijk niet kan worden voldaan aan de criteria om zelf robuust te worden. |

1 Uitgangspunten voor UVO 2026

De U&H-strategie gaat uit van de opgaven die de opdrachtgevers bij de OD NZKG neerleggen, in plaats van de taken. Daarom zijn ook de uitgangspunten in dit hoofdstuk langs die lijn geformuleerd.

Wettelijke taken

De uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving en Advisering (VTH&A-taken) op het gebied van milieu, bodem en bouw vormt het fundament van de UVO 2026. Deze taken worden professioneel, efficiënt en steeds meer datagedreven uitgevoerd. De uitvoering van de wettelijke taken wordt daarbij geleid door de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024–2027, waarin prioriteit is gegeven aan omgevingsveiligheid, ketentoezicht op gevaarlijke stoffen, de aanpak van ondermijning en een goede klachtenafhandeling. Deze focuspunten sluiten naadloos aan op de grotere maatschappelijke opgaven waarvoor de OD NZKG zich inzet, waaronder milieugerelateerde gezondheid, klimaat en robuust beheer van bodem en water.

Binnen het wettelijke kader werkt de OD NZKG opgavegericht door binnen vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering de beschikbare capaciteit gericht in te zetten op maatschappelijke opgaven. Zo draagt de OD NZKG vanuit de bestaande wettelijke taken bij aan vraagstukken rond woningbouw, de energietransitie en klimaatadaptatie, evenals aan veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en de kwaliteit van de leefomgeving. Door de inzet anders te prioriteren en beter te verbinden met deze opgaven, blijven de OD NZKG binnen de wettelijke verantwoordelijkheid. Daarmee wordt een betekenisvolle bijdrage geleverd aan actuele maatschappelijke ontwikkelingen, zonder dat dit leidt tot extra of nieuwe taken.

Regionale aanpak

Opgavegericht werken vraagt ook om een meer uniforme regionale aanpak als vertrekpunt, omdat veel opgaven niet gebonden zijn aan gemeentegrenzen. De huidige verantwoording en UVO's zijn nog sterk taakgericht en per deelnemer of opdrachtgever ingericht, wat de samenwerking en integrale aanpak belemmert. Daarom worden de UVO's steeds meer ontwikkeld op basis van een gedeeld regionaal beeld en een uniforme werkwijze, terwijl er tegelijkertijd ruimte blijft voor specifieke accenten die aansluiten bij de eigen doelen van gemeenten en provincies.

Beleidskansen

Sinds 2022 signaleert de OD NZKG beleidskansen en -risico's binnen de uitvoering van VTH&A. Deze werkwijze was tot nu toe vooral ad hoc, maar wordt vanaf 2026 een structureel onderdeel van de beleidscyclus, in nauwe aansluiting op de P&C-cyclus en de UVO-cyclus. Hiermee wordt de samenhang tussen beleid en uitvoering versterkt, beleidsmakers worden immers gewezen op feiten uit de praktijk en kunnen het beleid daarop aanpassen. De OD NZKG maakt zelf geen beleid, maar signaleert en agendeert beleidskansen en risico's – lokaal, regionaal en landelijk – en kan desgewenst bijdragen aan de beleidsuitwerking, bijvoorbeeld in de vorm van regionale beleidstafels. In 2026 intensiveren de opdrachtgevers en de OD NZKG deze aanpak.

Meetdienst

OD NZKG voert voor drie provincies en acht gemeenten de VTH-taken uit bij bedrijven die onder de Europese Richtlijn Industriële Emissies (RIE) en Seveso-wetgeving vallen. De verantwoordelijkheid voor emissiemetingen voor lucht, water en bodem ligt bij bedrijven. In bepaalde gevallen acht de OD NZKG controlemetingen nodig.

Op dit moment laat de ODNZKG deze controlemetingen uitvoeren door commerciële meetbureaus. Belangrijk nadeel daaraan is de afhankelijkheid in termen van beschikbaarheid en doorlooptijden. De drie provincies – Noord-Holland, Utrecht en Flevoland - hebben middelen beschikbaar gesteld om een eigen meetdienst in te richten. De OD NZKG-meetdienst maakt onderdeel uit van het landelijke netwerk van regionale meetdiensten.

De meetdienst gaat vanaf 1 januari 2026 van start. De planning is dat de meetdienst eind 2026 geaccrediteerd is. Tijdens het accreditatieproces worden in 2026 door de meetdienst indicatieve metingen uitgevoerd. Deze worden gevalideerd op basis van de audits door en validatiemetingen van de geaccrediteerde commerciële bureaus en de ODRA en OMWB.

A. Wettelijke taken

In 2026 ligt de focus van de OD NZKG op het uitvoeren van de wettelijke taak om de fysieke veiligheid van mens en milieu, waaronder kwetsbare gebieden, te waarborgen. De OD NZKG richt zich op het voorkomen van incidenten en het beheersen van risicovolle situaties, met speciale aandacht voor Seveso-bedrijven, transport van gevaarlijke stoffen, logistieke centra en dicht stedelijke gebieden. Risicogestuurd toezicht en gerichte handhaving versterken de naleving van wet- en regelgeving en beperken brand- en explosierisico's, terwijl bouwveiligheid wordt geborgd bij complexe en gestapelde bouwprojecten. Daarnaast signaleert en bestrijdt de OD NZKG vroegtijdig ondermijning en adviseert zij gemeenten en provincie over de integratie van veiligheidsrisico's in omgevingsplannen en beleidskaders.

Overlastmeldingen

De afgelopen jaren is een sterke toename van overlastmeldingen zichtbaar. In 2023 waren er 2.541 meldingen, de prognose voor 2025 ligt rond de 7.500 meldingen. Ook voor 2026 wordt een verdere stijging verwacht ten opzichte van het voorgaande jaar. Een trend die de komende jaren zal aanhouden.

Deze ontwikkeling kent meerdere oorzaken. Allereerst is er sprake van een verbeterde meldinfrastructuur: digitale tools zijn gebruiksvriendelijker geworden, waardoor het melden laagdrempeliger is. Ook het gebruik van de openbare ruimte verandert. Meer evenementen, uitbreiding van horeca en intensiever gebruik van pleinen en parken zorgen voor een toename van geluid, drukte en vervuiling. De inwoners zijn mondiger en verwachten sneller respons op signalen. Dit versterkt het aantal

meldingen, zeker wanneer handhavingscapaciteit beperkt. In dergelijke gevallen kunnen meldingen zich herhalen of escaleren.

De toename van meldingen heeft directe impact op de uitvoeringspraktijk en op de keuzes die worden gemaakt. De mate waarin toezicht effectief kan inspelen op urgente meldingen, binnen de beschikbare middelen, is een cruciale afweging in het werk van de OD NZKG.

Consignatiedienst

De consignatiedienst is standaardonderdeel van het werk van de OD NZKG voor de milieu- en bodemtaken. Bij opdrachtgevers die de bouwtaken niet bij de OD NZKG hebben belegd blijkt de behoefte te bestaan om ook gebruik te maken van een piket voor bouwconstructie. Die wordt ingezet bij acute risico's, met name buiten kantooruren. De OD NZKG wil in 2026 deze dienst leveren. In de UVO van 2027-2030 wordt een regeling opgenomen, gebaseerd op de ervaringen van komend jaar.

B. Milieugerelateerde gezondheid

Een tweede focus ligt in 2026 op het verminderen van schadelijke emissies (zoals Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), fijnstof en stikstofdioxide) en het verbeteren van lucht-, water- en bodemkwaliteit. De OD NZKG werkt risicogestuurd, met prioriteit voor gebieden met hoge immissiedruk (bijv. woonwijken, natuur- en waterwingebieden) en bedrijven met het grootste milieurisico. Door scherpere vergunningsvoorwaarden, gerichte controles en handhaving wordt de naleving versterkt en worden gezondheidsrisico's actief teruggedrongen. Samenwerking met o.a. GGD en RIVM ondersteunt advisering over normstelling en gebiedsontwikkeling. De OD NZKG ontwikkelt monitoringinstrumenten (zoals immissie- en emissiedashboards), waarmee de impact van beleid en toezicht inzichtelijk en stuurbaar wordt.

De verspreiding van gevaarlijke stoffen neemt onvoldoende af. Dit zorgt voor gezondheidsrisico's voor omwonenden van industrie. De OD NZKG heeft concrete input- en outputindicatoren voor ZZS vastgesteld, zodat projectmatige aanpak mogelijk is. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie OD NZKG 2024-2027. In 2026 worden zowel gemeentelijke bedrijven als provinciale bedrijven aangepakt, bij de gemeenten wordt voorrang gegeven aan afvalbedrijven, zodat de uitvoering zoveel mogelijk gelijkloopt bij deze branche. Het toezicht vindt plaats aan de hand van de ingediende vermijdings- en reductieplannen.

C. Klimaat en duurzaamheid

In 2026 zet de OD NZKG als derde focus in op versnelling van de energietransitie en circulaire economie. Er wordt prioriteit gegeven aan energiebesparing bij grootverbruikers, projecten van regionaal en nationaal belang - waaronder Tata Steel en de Cluster Energie Strategie (CES) - en aan de toepassing van Beste Beschikbare Technieken (BBT), onder meer bij open bodemenergiesystemen. Duurzame energieprojecten krijgen voorrang in vergunningverlening en advies. Binnen de circulaire economie ligt de focus op het stimuleren van afvalpreventie, grondstoffenbesparing en circulair bouwen. Deze aanpak leidt tot meetbare CO₂-reductie, energiebesparing en versnelling van de duurzame transitie in de regio.

Het toezicht op energiekeuring van de klimaat installaties (EPBD) verandert. Vanaf 2026 komen daar, binnen de EPBD-gelden, twee taken bij op het gebied van Gebouw automatisering en controlesystemen (GACS) en Laadpalen. Binnenkort krijgen de opdrachtgevers een voorstel waarin wordt uitgelegd wat binnen het EPBD-budget kan worden gedaan. Als opdrachtgever meer wil, zal deze daarvoor aanvullend budget beschikbaar moeten stellen.

Het budget voor Gesloten bodemenergiesystemen (GBES) is naar boven bijgesteld. De taak is in 2024 nieuw opgepakt en dus nog in ontwikkeling. Daarnaast kan één melding over een groot aantal systemen gaan. Elk systeem heeft een eigen boring, waarop toezicht nodig is.

Het budget Rapportageverplichting Werkgebonden personenmobiliteit (WPM) wordt verlaagd. Het kabinet wil de grens verhogen van bedrijven met 100 medewerkers naar 250 medewerkers om de administratieve last voor het midden- en kleinbedrijf te verkleinen. Dit plan moet nog goedgekeurd worden door het parlement. Vooruitlopend daarop is het benodigde aantal uren gehalveerd. Dit kan alleen als hier een regiepost van wordt gemaakt, 2026 wordt benut voor meer inzicht in omvang van de taak. Deze kennis wordt gebruikt voor de UVO 2027.

D. Water en bodem

Tenslotte geeft de OD NZKG uitvoering, als vierde focus in 2026, aan het principe "Water en Bodem Sturend" door dit volledig te integreren in vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering (VTH&A), in structurele samenwerking met gemeenten en ketenpartners zoals waterschappen. De nadruk ligt op het voorkomen van verontreiniging, het versterken van duurzaam bodembeheer en het verbeteren van waterkwaliteit, met aandacht voor risico's door ZZS.

Kwetsbare gebieden – zoals drinkwaterwinlocaties en gebieden onder druk door industriële of woningbouwontwikkelingen – krijgen prioriteit. Monitoring van bodem- en waterkwaliteit wordt systematisch ingericht, onder meer via dashboards op basis van interne en externe data (zoals van waterschappen), en er wordt jaarlijks een openbare rapportage gepubliceerd. Nieuwe bodemverontreinigingen worden actief aangepakt, terwijl bij historische verontreiniging actie volgt bij gebiedsontwikkeling. De opgedane kennis wordt benut voor bronaanpak en risicogestuurde inzet en vroegtijdige advisering bij ruimtelijke initiatieven.

In de periode van mei 2023 tot en met februari 2024 is de Pilot Indirecte Lozingen uitgevoerd door de samenwerkende partners: OD NZKG, Omgevingsdiensten IJmond en Noord-Holland Noord, en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De partijen willen de mogelijke lozing van ZZS en prioritair stoffen uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) ook aan de bron terugdringen, samen met de betrokken bedrijven. Zo willen zij bijdragen aan behoud en waar mogelijk een verbetering van de waterkwaliteit en de gezondheid van de inwoners van het gebied. Uit de pilot blijkt dat er meer en andere ZZS worden geloosd dan vergund. Naast dat de partijen dit aan de bron terugdringen van ZZS en KRW-stoffen zelf willen, wordt dit ook vanuit wet- en regelgeving van de samenwerkende overheden en van de bedrijven vereist.

Na de genoemde pilot is door de OD NZKG als vervolg een project gestart. Gemeente Zaanstad is daar al bij betrokken. Het jaar 2026 wordt benut om ervaring op te doen, zodat de begroting 2027 en realistisch beeld vormt.

2 Overkoepelend Beeld

De OD NZKG heeft, gelet op het ravijnjaar kritisch gekeken naar de mogelijkheden om de wettelijk vereiste uitbreiding van basistaken binnen de huidige budgetten mogelijk te maken. Er is gekozen voor fasering en vanaf 2027 naar een oplopende efficiency. Dit pakket heeft het mogelijk gemaakt om de wettelijk vereiste uitbreiding te realiseren op de basistaken ZZS, Natuur en Gesloten bodemenergiesystemen (GBES).

Voor 2026 heeft de gemeente Zaanstad aangegeven dat het beschikbare budget € 4,7 miljoen is. Met behulp van realistisch begroten en een kritische blik op de benodigde budgetten is de OD NZKG erin geslaagd om een UVO aan te bieden die binnen het gestelde budget uitkomt.

Net als in 2024 en 2025 gelden andere financiële afspraken dan gebruikelijk. Deze afspraken zijn in 2025 bekrachtigd binnen het Algemeen Bestuur. Dit betekent dat wordt afgerekend op basis van daadwerkelijk gemaakte uren. Immers voor de producten onder de omgevingswet moeten de kengetallen nog worden opgesteld. Voor de jaren 2024 en 2025 is afgesproken dat alleen onder- en overschrijdingen boven 5% worden verrekend. Deze werkwijze heeft tot veel onduidelijkheid geleid, daarom heeft het Algemeen Bestuur de 5%-regeling afgeschaft.

Overzicht benodigde uren en financiële middelen

Totaaloverzicht	Uren 2026	Bedrag 2026
Bouw output	-	€ -
Bouw regie	864	€ 107,922
Bouw totaal	864	€ 107,922
Bodem output	4,281	€ 534,740
Bodem regie	1,725	€ 215,470
Bodem totaal	6,006	€ 750,209
Milieu / Brzo output	18,116	€ 2,262,870
Milieu / Brzo regie	7,918	€ 989,037
Milieu / Brzo Materieel taakgebonden budgetten		€ 20,084
Milieu / Brzo totaal	26,034	€ 3,271,991
Randvoorwaardelijk Kern	3,113	€ 388,845
Randvoorwaardelijk programma overstijgend	1,428	€ 178,405
Randvoorwaardelijk totaal	4,541	€ 567,250
Totaal	37,445	€ 4,697,373

3 Begroting Jaarprogramma Milieu

Hieronder volgt een overzicht van de financiële consequenties van de hierboven beschreven uitgangspunten voor de gemeente Zaanstad voor het werkveld milieu. Zoals beschreven in het overkoepelende beeld zijn de bedragen in grote lijnen een uitkomst van realistisch begroten. Dit betekent dat veelal de eindejaarsverwachting voor 2025 als uitgangspunt genomen is voor de begroting 2026, tenzij die eindejaarsverwachting significant hoger was dan de begroting 2025. Als de begroting 2025 significant lager was dan is die als uitgangspunt genomen. Uitzonderingen hierop zijn beschreven in de paragrafen over de uitgangspunten voor de UVO 2026, het overkoepelende beeld en/of de aanvullende wensen.

Zoals in de Inleiding uitgelegd, wordt in deze UVO (Addendum) 2026 voortgebouwd op de lijn van de UVO 2023-2026 en het Addendum 2025. Daarom worden in dit hoofdstuk alleen de wijzigingen ten opzichte van het programma in 2025 beschreven.

In Zaanstad worden de volgende wijzigingen op het werkveld milieu verwacht ten opzichte van 2025.

Milieadvies

Gemeente Zaanstad heeft aangegeven in 2026 van plan te zijn meer aandacht te besteden aan de volgende specifieke milieuthema's en activiteiten, waarbij advies van OD NZKG nodig is.

- Geurbeleid, in samenwerking met gemeente Amsterdam en Provincie Noord-Holland, en waar mogelijk aangevuld met specifieke beleidsregels voor Zaanstad
- Geluidsproductieplafonds (GPP) – omzetten van de oude naar deze nieuwe systematiek: in 2026: het opstellen van twee akoestische rapporten voor Forbo en Hoogtij
- Geluidbeleid
- Plan toekomstbestendige industrie
- Ondersteuning bij klachten & meldingen (inhoudelijke ondersteuning, analyse van klachten)
- Participatie & communicatie (inbreng bewonersavonden, publiekscommunicatie, raadsbijeenkomsten)
- Ondernijning
- GBES.

Afhankelijk van de ontwikkelingen en personele capaciteit bij Zaanstad, is advies waarschijnlijk ook nodig op:

- Luchtkwaliteit - mogelijke ondersteuning bij wegnemen hotspots (data die niet correct zijn)
- Omgevingsveiligheidsbeleid - ontwikkelen beleid
- QRA (Kwantitatieve Risicoanalyse) omgevingsveiligheid voor complexe projecten
- Nieuw beleid bedrijven en milieuzonering – afhankelijk van analyse van omgevingsplanjuristen
- Incidenteel de milieutechnische toetsing/beoordeling van rapportages lucht en geluid.

In de begroting van de milieutaken voor 2026 is hier rekening mee gehouden.

Energiebesparing

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de Rekenkamer Zaanstad uit 2023 zijn afspraken in de UVO 2026 vastgelegd om de sturing op de uitvoering van de energiebesparings- en informatieplicht door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) te versterken. Deze afspraken richten zich op drie hoofdonderwerpen: rapportage en transparantie, inzicht in energiebesparing en CO₂-reductie, en ambitie en doelen.

De wetgeving rond energiebesparing blijft in beweging. In 2026 wordt daarom beoordeeld of de in de UVO 2026 vastgelegde afspraken nog actueel zijn of moeten worden aangepast. In de UVO 2027 volgt een voorstel om deze afspraken te handhaven of te wijzigen.

Afspraken Energiebesparing 2026

Ten aanzien van rapportage en transparantie geldt dat de resultaten worden afgezet tegen de afgesproken planning van het Provinciaal Energiebesparingsakkoord. De rapportages zijn specifiek gericht op Zaanstad; indien dit niet mogelijk is, wordt dit expliciet vermeld. Het stoplichtmodel wordt consequent toegepast en van een toelichting voorzien. Voor de rapportage over energiebesparing bij bedrijven wordt één uniform format gehanteerd. De in 2024 beloofde realtime dashboard is vooralsnog technisch niet haalbaar.

Met betrekking tot het verkrijgen van inzicht in energiebesparing en CO₂-reductie verschaft OD NZKG, waar mogelijk, inzicht in de vermeden CO₂-uitstoot op basis van uitgevoerde maatregelen. Voor bedrijven die onder de onderzoeksplicht vallen, gebeurt dit via een vierjaarlijkse cyclus in de periode 2024–2027. Eén keer in de vier jaar hebben bedrijven de plicht om te melden welke verplichte maatregelen zij hebben getroffen. Met het melden ontstaat er een moment waarop inzicht wordt gegeven over energiebesparing en vermeden CO₂-uitstoot. Dit is 1 van de momenten: met handhaving wordt inzicht verkregen welke maatregelen (nog) niet getroffen zijn. Voor bedrijven die onder de informatieplicht vallen, wordt de CO₂-besparing berekend met behulp van een rekentool van Omgevingsdienst NL, die momenteel in ontwikkeling is. Zodra deze verbeterde rekentool beschikbaar is, zal deze worden toegepast.

Ten aanzien van ambitie en doelen voert OD NZKG in 2026 een verkenning uit naar de afstemming van haar taken op de klimaatambitie van Zaanstad, die gericht is op het realiseren van energieneutraliteit in 2040. OD NZKG levert in dit kader input voor de resterende opgave en doet een voorstel voor de benodigde inzet.

Bedrijvenbestand en milieubelastende activiteiten

In de gemeente Zaanstad is sprake van 3.780 bedrijven in het bedrijvenbestand. Dit is een daling van 46 bedrijven ten opzichte van 2025.

Bedrijvenbestand Zaanstad	Aantal per 1 september 2024	Aantal per 1 september 2025
R&T Niet Meldingsplichtige Bedrijven Bal & OP (A)	1.611	1.524
R&T Informatieplichtige bedrijven Bal (B1)	1.474	1.508
R&T Meldingsplichtige Bedrijven voor (Meervoudige) Milieubelastende Activiteiten Bal & OP (B2)	681	690
R&T Vergunningplichtige Bedrijven voor (Meervoudige) Milieubelastende Activiteiten Bal, H3 & OP (C)	54	52
Rie Overig Regulering & Toezicht (M&L+M&I)	6	6
Totaal	3.826	3.780

VTH-uitvoering in het outputpakket

De OD NZKG deelt deze taken op in enerzijds vergunningverlening en regulering en anderzijds toezicht en handhaving. De volgende taken zijn gepland voor 2026.

Regulering Milieu & Leefomgeving/Milieu & Industrie	Begroting 2025	Begroting 2026
Meldingen/kennisgevingen Wm	70	70
Maatwerkbesluiten	41	40
Omgevingsvergunningen milieu	22	23
Waarvan actualisaties	5	5
Actualisatietoetsen	1	1
MER beoordelingstoets	2	10
MER	0	0

Toezicht en Handhaving Milieu & Leefomgeving	Begroting 2025	Begroting 2026
Eerste controle	518	574

Het aantal geplande controles kan per jaar afwijken door de risicogeprioriteerde inzet. De begrootte 574 eerste controles zijn als volgt verdeeld over de branches:

Branche	Begroting aantal controles 2025	Begroting aantal controles 2026
(Verblijfs)gebouwen: kantoren, scholen, hotels, e.d.	64	142
Afvalsector	8	7
Agrarische sector	16	10
Automotive	61	48
Beton, asfalt en puinbrekers	2	2
BIGS	0	0
Bouw en hout	84	91
Chemische sector (inclusief kunststof)	10	3
Explosieven en schietbanen	1	1
Groot- en detailhandel	72	98
Horeca, sport en recreatie	16	13
Installaties	52	19
Metalectro	40	51
OVERIG	6	6
RBML	0	0
Scheepvaart en havens	12	6
Tankstations	16	19
Verf, drukkerijen, chemische wasserijen, e.d.	12	8
Voedingssector	32	26
Zorgsector	14	24

Inzet uren en middelen

Dit leidt tot de volgende inzet van uren en middelen. Hierin is een lichte stijging van de totale begroting ten opzichte van 2025 te zien, wat te maken heeft met een hoger dagtarief en toevoeging van uren bij een aantal Output-activiteiten.

Milieu en Brzo - output			
Product niveau 1		Begroot uren 2026	Bedrag 2026
R&T Niet Meldingsplichtige Bedrijven Bal & OP (A)		1,208	€ 150,891
R&T Informatieplichtige bedrijven Bal (B1)		3,702	€ 462,417
R&T Meldingsplichtige Bedrijven voor (Meervoudige) Milieubelastende Activiteiten Bal & OP (B2)		6,758	€ 844,142
R&T Vergunningplichtige Bedrijven voor (Meervoudige) Milieubelastende Activiteiten Bal, H3 & OP (C)		2,638	€ 329,513
Rie Overig Regulering & Toezicht (M&L+M&I)		2,342	€ 292,539
Werkgebonden Personenmobiliteit (WPM)		22	€ 2,748
Werkverdeling en coördinatie Milieu		1,446	€ 180,620
Totaal Milieu en Brzo output		18,116	€ 2,262,870

Milieu en Brzo - regie			
Product niveau 1	Product niveau 2	Begroot uren 2026	Bedrag 2026
Milieu Regie	Advies VTH programmering & uitvoeringsbeleid	244	€ 30,478
	Intensieve handhaving	578	€ 72,198
	VTH GBES Bal	522	€ 65,203
	Programmatisch actualiseren (extra)	974	€ 121,662
	Ketentoezicht	241	€ 30,103
	ZZS/Gemeentelijke bedrijven	544	€ 67,951
	Indirecte Lozingen	291	€ 36,349
	Tijdelijke Lozingen	473	€ 59,082
	Provinciaal Energieakkoord	664	€ 82,940
Milieu Advies	IOV	413	€ 51,588
	Milieuadvisering	2,424	€ 302,782
	Zonebeheer Geluid	350	€ 43,719
Projecten Milieu/Brzo	Ondermijning	200	€ 24,982
Totaal Milieu en Brzo regie		7,918	€ 989,037

4 Begroting Jaarprogramma Bouw

Hieronder volgt een overzicht van de financiële consequenties van de hierboven beschreven uitgangspunten voor de gemeente Zaanstad voor het werkveld bouw. Zoals beschreven in het overkoepelende beeld zijn de bedragen in grote lijnen een uitkomst van realistisch begroten. Dit betekent dat veelal de eindejaarsverwachting voor 2025 als uitgangspunt genomen is voor de begroting 2026, tenzij die eindejaarsverwachting significant hoger was dan de begroting 2025. Als de begroting 2025 significant lager was dan is die als uitgangspunt genomen. Uitzonderingen hierop zijn beschreven in de paragrafen over de uitgangspunten voor de UVO 2026, het overkoepelende beeld en/of de aanvullende wensen.

Zoals in de Inleiding uitgelegd, wordt in deze UVO (Addendum) 2026 voortgebouwd op de lijn van de UVO 2023-2026 en het Addendum 2025. Daarom worden in dit hoofdstuk alleen de wijzigingen ten opzichte van het programma in 2025 beschreven.

In Zaanstad worden er op het werkveld bouw geen significante wijzigingen ten opzichte van 2025 verwacht.

Inzet uren en middelen

Dit leidt tot de volgende inzet van uren en middelen:

Bouw - regie			
Product niveau 1	Product niveau 2	Begroot uren 2026	Bedrag 2026
Bouw Maatwerk	Reguliere Handhaving	265	€ 33,101
Keuring klimaatinstallaties EPBD		122	€ 15,239
Label C		50	€ 6,246
Ketenmelding Sloop/Asbest	Asbest	407	€ 50,838
	Mobiele puinbrekers	20	€ 2,498
Totaal Bouw regie		864	€ 107,922

5 Begroting Jaarprogramma Bodem

Hieronder volgt een overzicht van de financiële consequenties van de hierboven beschreven uitgangspunten voor de gemeente Zaanstad voor het werkveld bodem. Zoals beschreven in het overkoepelende beeld zijn de bedragen in grote lijnen een uitkomst van realistisch begroten. Dit betekent dat veelal de eindejaarsverwachting voor 2025 als uitgangspunt genomen is voor de begroting 2026, tenzij die eindejaarsverwachting significant hoger was dan de begroting 2025. Als de begroting 2025 significant lager was dan is die als uitgangspunt genomen. Uitzonderingen hierop zijn beschreven in de paragrafen over de uitgangspunten voor de UVO 2026, het overkoepelende beeld en/of de aanvullende wensen.

Zoals in de Inleiding uitgelegd, wordt in deze UVO (Addendum) 2026 voortgebouwd op de lijn van de UVO 2023-2026 en het Addendum 2025. Daarom worden in dit hoofdstuk alleen de wijzigingen ten opzichte van het programma in 2025 beschreven.

In Zaanstad worden er in 2026 minder uren begroot voor de Bodemkwaliteitskaart, en 90 uren voor Water en Bodem Sturend toegevoegd.

Inzet uren en middelen

Dit leidt tot de volgende inzet van uren en middelen:

Bodem - output			
Product niveau 1	Product niveau 2	Begroot uren 2026	Bedrag 2026
Bodemopslag	Omgevingswet B Opslag grond grote impact	20	€ 2,498
	Omgevingswet C Opslag grond gemiddelde impact	60	€ 7,495
Bodemtoepassing	Omgevingswet B Bodemtoepassing grote impact	10	€ 1,249
	Omgevingswet C Bodemtoepassing gemiddelde impact	150	€ 18,737
	Omgevingswet D Bodemtoepassing beperkte impact	200	€ 24,982
	Omgevingswet E Bodemtoepassing lichte impact	240	€ 29,978
Graven/Bodemsanering	Omgevingswet B Bodemsanering grote impact	100	€ 12,491
	Omgevingswet C Bodemsanering gemiddelde impact	1,000	€ 124,910
	Omgevingswet D Bodemsanering beperkte impact	1,500	€ 187,365
	Omgevingswet E Bodemsanering lichte impact	900	€ 112,419
Werkverdeling en coördinatie bodem		101	€ 12,616
Totaal Bodem output		4,281	€ 534,740

Bodem - regie			
Product niveau 1	Product niveau 2	Begroot uren 2026	Bedrag 2026
Intensieve handhaving		100	€ 12,491
Bodem Advisering	Beleidsadvies (Lood, PFAS, Gezonde Bodem, DSO, BIS, Omgevingswettafels etc.)	300	€ 37,473
	Bodemkwaliteitskaart	400	€ 49,964
	Zorgplichtsanering	225	€ 28,105
Surveillance	Surveillance	240	€ 29,978
IGH		30	€ 3,747
Graven/Bodemsanering Zware Impact	Omgevingswet A Bodemsanering Zware Impact	250	€ 31,228
	Omgevingswet A Bodemtoepassing Zware Impact	40	€ 4,996
Nazorg		50	€ 6,246
Projecten	Water en Bodem sturend	90	€ 11,242
Totaal Bodem regie		1,725	€ 215,470

6 Begroting Jaarprogramma Randvoorwaardelijk

Hieronder volgt een overzicht van de financiële consequenties van de hierboven beschreven uitgangspunten voor de gemeente Zaanstad voor het randvoorwaardelijke jaarprogramma. Zoals beschreven in het overkoepelende beeld zijn de bedragen in grote lijnen een uitkomst van realistisch begroten. Dit betekent dat veelal de eindejaarsverwachting voor 2025 als uitgangspunt genomen is voor de begroting 2026, tenzij die eindejaarsverwachting significant hoger was dan de begroting 2025. Als de begroting 2025 significant lager was dan is die als uitgangspunt genomen. Uitzonderingen hierop zijn beschreven in de paragrafen over de uitgangspunten voor de UVO 2026, het overkoepelende beeld en/of de aanvullende wensen.

Inzet uren en middelen

Randvoorwaardelijk Kern			
Product niveau 1	Product niveau 2	Begroot uren 2026	Bedrag 2026
Account		866	€ 108,172
Risicobeheersing	Consignatiedienst	173	€ 21,609
	Risico- en Informatiegestuurd werken	202	€ 25,232
Procesondersteuning	Mandatenbeheer	-	€ -
	Regieburo	1,598	€ 199,606
	Woo	-	€ -
Nieuwe wet- en regelgeving		274	€ 34,225
Totaal Randvoorwaardelijk kern		3,113	€ 388,845

Programma overstijgend			
Product niveau 1	Product niveau 2	Begroot uren 2026	Bedrag 2026
Verweer in bezwaar en beroep		296	€ 36,973
Bibob		77	€ 9,618
Woo implementatie		52	€ 6,495
Woo verzoeken OW		454	€ 56,709
Data ontwikkeling		132	€ 16,488
Omgevingswet extra werkzaamheden		417	€ 52,121
Totaal programma overstijgend		1,428	€ 178,405

